

[Ib Thyregod.]

justitsminister, at universitetet efter hans mening var gået ind for denne opfattelse. Nu foreligger der altså udtalelser fra de juridiske fakulteter; et flertal af disses professorer går ind for den opfattelse, at der foreligger ekspropriation, og det er dog klart, at det burde give anledning til overvejelse i regeringen af dette spørgsmål. Det forekommer mig derfor ikke, at det er en sagligt forsvarlig behandling, dette så vigtige lovforslag har fået. Jeg synes, det er urigtigt, at folketinget på denne måde skal være et ekspeditionskontor i en så vigtig sag.

Jeg vil endelig i denne forbindelse gøre nogle bemærkninger angående det juridiske spørgsmål om ekspropriation. Jeg har tidligere nævnt vort principielle synspunkt. Jeg mener ikke, at sagen skal afgøres ud fra juridiske synspunkter, men jeg mener dog, at også de juridiske synspunkter angående ekspropriationsspørgsmålet må have vægt ved bedømmelsen af det foreliggende lovforslag.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt det foreliggende lovforslag omfattes af grundlovens § 73, er der endnu en udtalelse fra de juridiske fakulteter. Det foreliggende lovforslag er udarbejdet af professor Alf Ross og går ud på en deling af stiftelsen i to dele, hvoraf én del fremtidig skal være i Island, men i øvrigt respektere fundatsens bestemmelser. Jeg tror imidlertid ikke, at man ved en deling af samlingen kommer ud over ekspropriationsproblemet, således som også professor Poul Andersen i sin artikel har gjort rede for; spørgsmålet er naturligvis tvivlsomt, og jeg skal ikke her sige noget endeligt om dette spørgsmål. Det forekommer mig imidlertid så tvivlsomt, at det burde give anledning for regeringen til yderligere overvejelser.

Hertil kommer det, at der nu må ventes en retssag. Jeg mener i og for sig, kommissionen er berettiget til at anlægge en sådan retssag, men også det er et kompliceret juridisk problem, som jeg ikke skal tage endelig stilling til. Under en sådan retssag rejser der sig jo to spørgsmål; det første er spørgsmålet om erstatning, og jeg forstod, at man muligvis vil rejse erstatningspåstand. Jeg er mest tilbøjelig til at mene, at en erstatningspåstand fra kommissionens side ikke

lader sig gennemføre; jeg mener ikke, at der foreligger et forhold, som kan berettige til erstatning i medfør af denne bestemmelse. Men dette bevirker i og for sig ikke, at forholdet falder uden for grundlovens § 73.

Dertil kommer det andet spørgsmål, spørgsmålet om almenvellet, om man kan sige, at denne ekspropriationslov, hvis den kommer til at blive betegnet som sådan, kan siges at være i overensstemmelse med almenvellet. Også dette spørgsmål er tvivlsomt, også dette burde kræve nærmere overvejelse, og jeg kan vel roligt sige, at det vil være yderst uheldigt, hvis der fra folketingets side vedtages noget, som senere ikke viser sig at være i overensstemmelse med grundlovens § 73. Jeg synes, man igen burde have set nærmere på dette spørgsmål i stedet for at forcere loven frem af hensyn til universitetsjubilæet i Reykjavik.

Jeg har nævnt de synspunkter, som vi har. Jeg tror i og for sig, at disse synspunkter deles af venstre i det hele; jeg ved ikke, hvordan alle ser på spørgsmålet om ekspropriation, men i øvrigt tror jeg, venstre deler den opfattelse, vi har inden for vor gruppe. Jeg vil imidlertid gerne til afslutning sige noget om det mindretal, hvortil jeg selv hører, nemlig det mindretal af udvalgsmedlemmerne, som ikke ønsker at medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Det første mindretal finder ud fra de synspunkter, som det ærede medlem hr. Erik Eriksen gav udtryk for ved første behandling, at det afgørende må være de folkelige synspunkter, og man mener, uanset at man kritiserer den fremgangsmåde, der er anvendt, således som jeg også har gjort det her, at kunne medvirke til vedtagelsen. Når vi imidlertid ikke mener at kunne medvirke, er det, fordi vi tillægger de betænkeligheder, som foreligger, en afgørende vægt. Jeg tænker her for det første på hele ekspropriationssynspunktet. Hvilken betydning har det? Jeg mener, man burde have haft tid til nærmere at overveje dette spørgsmål. Hertil kommer et andet forhold, nemlig at man fra lovgivningsmagtens side foretager indgreb i en stiftelse, og at dette kan virke som et farligt præcedens for lovgivningsmagten fremover med henblik på indgreb i andre stiftelser.

Lad mig videre nævne spørgsmålet om kriteriet for udleveringen. Når jeg har sagt,